

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie z odwołania Kolegium Sądu Okręgowego w P.
od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr (...)/2017 z dnia 27 listopada 2017 r.
w przedmiocie przeniesienia sędziego w stan spoczynku,
z udziałem R. P.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 27 lutego 2019 r.,

odrzuca odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą nr (...)/2017 z dnia 27 listopada 2017 r., na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2016 r., poz. 976 ze zm.) oraz art. 73 § 1 w zw. z art. 70 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 ze zm.) zwanej dalej u.s.p., postanowiła przenieść R. P. – sędziego Sądu Rejonowego w Ż. w stan spoczynku z dniem 8 września 2017 r.

W uzasadnieniu swojej decyzji wskazała, że Kolegium Sądu Okręgowego w P. na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2017 r. podjęło uchwałę o wystąpieniu do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) o zbadanie zdolności sędzi R. P. do pełnienia obowiązków sędziego. Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 19 maja 2017 r. uznał, że sędzia R. P. jest trwale niezdolna do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił. Zważywszy na stanowisko lekarza orzecznika, Kolegium Sądu Okręgowego w P. podjęło uchwałę o nieskładaniu sprzeciwu od tego orzeczenia i wystąpieniu z wnioskiem do Krajowej

Rady Sądownictwa o przeniesienie sędzi R. P. w stan spoczynku. Krajowa Rada Sądownictwa na posiedzeniu plenarnym w dniu 7 lipca 2017 r. podjęła uchwałę o zwróceniu się do biegłych – lekarza psychiatry i psychologa o sporządzenie opinii na okoliczność oceny stanu zdrowia sędzi R. P. i jej zdolności do pełnienia czynności sędziowskich oraz stwierdzenia, czy Pani sędzia jest trwale niezdolna do pełnienia tych czynności, a jeżeli tak, od kiedy trwa stan niezdolności. Z treści opinii wynika, że u sędzi R. P. stwierdzono zaburzenia uwarunkowane sytuacyjnie. Jej niezdolność do wypełniania obowiązków zawodowych związana jest z zakłóceniem relacji panujących w jej miejscu pracy, co wynika z organizacji pracy, nadmiaru obowiązków, braku współpracy. Sędzia R. P. pozostaje pod stałą opieką psychiatryczną i psychologiczną. Treść opinii skutkowałą podjęciem przez Krajową Radę Sądownictwa wskazanej wyżej uchwały.

Od uchwały tej odwołanie wniosło Kolegium Sądu Okręgowego w P., zaskarżając ją w całości, na podstawie art. 73 § 2 i 3 u.s.p., domagając się jej uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

Kolegium zarzuciło naruszenie prawa materialnego w postaci art. 180 ust. 3 Konstytucji oraz art. 70 § 1 u.s.p., polegające na niewłaściwym jego zastosowaniu w sytuacji nieustalenia przyczyny, która w ocenie Rady powoduje, że stan zdrowia sędzi R. P. nie pozwala na pełnienie obowiązków służbowych. Zdaniem Kolegium, z uzasadnienia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa to nie wynika. Poza tym, według Kolegium Sądu Okręgowego w P., zaskarżona uchwała zapadła bez wyjaśnienia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, m.in. z uwagi na brak ustalenia, czy stan zdrowia, który nie pozwala sędzi na pełnienie obowiązków ma charakter trwały.

Krajowa Rada Sądownictwa w odpowiedzi na odwołanie wniosła o odrzucenie go jako wniesionego po upływie przepisane terminu. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazała, że ze zwrotnego poświadczenia odbioru wynika, że uchwała została doręczona Prezesowi Sądu Okręgowego w P., który jest jednocześnie Przewodniczącym Kolegium tego Sądu, w dniu 28 grudnia 2017 r. Kolegium Sądu Okręgowego w P. zapoznało się z treścią uchwały na posiedzeniu w dniu 10 stycznia 2018 r., upoważniając jednocześnie Przewodniczącego

Kolegium do podpisania odwołania od niej. Odwołanie zostało wniesione natomiast w dniu 9 lutego 2018 r. Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa, miesięczny termin do zaskarżenia uchwały rozpoczął bieg w dniu 29 grudnia 2017 r., co oznacza zarazem, że upłynął w dniu 28 stycznia 2018 r. Termin do wniesienia odwołania nie może być liczony od dnia przedstawienia jej przez Przewodniczącego Kolegium, czyli Prezesa Sądu Okręgowego w P., na posiedzeniu tego organu, tj. od dnia 10 stycznia 2018 r., gdyż prowadziłoby to do jego dowolnego wydłużania, co byłoby sprzeczne z art. 73 § 3 u.s.p.

Krajowa Rada Sądownictwa w odpowiedzi na odwołanie ubocznie, niejako z ostrożności procesowej, podtrzymała stanowisko wyrażone w zaskarżonej uchwale, twierdząc, iż przesłanki z art. 70 § 1 u.s.p. zostały spełnione. Pojęcie „utrąty sił”, o którym mowa w powołanym przepisie, należy bowiem rozumieć tak jak pojęcie „choroby”. Pomiedzy tymi pojęciami nie występuje bowiem stosunek wykluczania się, ale stosunek dopełniania. Okoliczność ta prowadzi do wniosku o niezasadności wniesionego odwołania.

Uczestnik postępowania – sędzia R. P. w dniu 9 marca 2018 r. złożyła odpowiedź na odwołanie Kolegium Sądu Okręgowego w P., w której przede wszystkim wniosła o jego odrzucenie, jako wniesionego po terminie. W sytuacji nieuwzględnienia tego wniosku, domagała się oddalenia odwołania, gdyż zaskarżona uchwała jest zgodna z prawem, tj. art. 180 ust. 3 Konstytucji oraz art. 70 § 1 u.s.p.

Sąd Najwyższy, zważył, co następuje:

Odwołanie Kolegium Sądu Okręgowego w P., jako wniesione po terminie, podlega odrzuceniu.

Zgodnie z treścią art. 73 § 1 u.s.p., w sprawach przeniesienia sędziego w stan spoczynku, o których mowa m.in. w art. 70, a więc przeniesienia z powodu trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego, podejmuje decyzję Krajowa Rada Sądownictwa, na wniosek sędziego, kolegium właściwego sądu albo Ministra Sprawiedliwości. Według z kolei § 2 tego przepisu, od decyzji Krajowej Rady Sądownictwa we wskazanych sprawach przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego, które wnosi się w terminie miesiąca od doręczenia za pośrednictwem Krajowej Rady, przy czym w sprawach, w których wniosek został złożony przez

kolegium właściwego sądu – odwołanie to przysługuje także temu kolegium.

Słusznie w odpowiedziach na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa oraz sędzia R. P. podnoszą, że zostało ono wniesione po terminie. W sytuacji bowiem, gdyż skarżącym uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa jest kolegium właściwego sądu nie można przyjąć, by datą doręczenia uchwały było posiedzenie tego kolegium, na którym zapoznało się ono z uchwałą i podjęło decyzję o jej zaskarżeniu. W postanowieniu z dnia 11 maja 2011 r. (III KRS 4/11, LEX nr 901620) Sąd Najwyższy trafnie wskazał bowiem, że dniem doręczenia kolegium właściwego sądu okręgowego uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w sprawie odmowy przeniesienia w stan spoczynku jest dzień doręczenia tej uchwały prezesowi właściwego sądu okręgowego, który z mocy ustawy jest przewodniczącym kolegium tego sądu (art. 30 § 2 w związku z art. 28 § 2 Prawa o ustroju sądów powszechnych).

Stanowisko to zachowuje swą aktualność w każdej sytuacji, kiedy kolegium właściwego sądu przysługuje środek zaskarżenia, którego termin wniesienia związany jest z doręczeniem temu organowi decyzji, także więc na gruncie art. 70 § 3 u.s.p. Nie ulega wątpliwości, że nawet w sytuacji doręczenia pisma procesowego osobie fizycznej nie ma podstaw do utożsamienia daty takiego doręczenia z datą zapoznania się z jego treścią. Takie zapoznanie się, związane z decyzją w zakresie dalszych kroków procesowych, choćby ukierunkowanych na jej zaskarżenie, może mieć miejsce w terminie do ich podjęcia, po upływie tego terminu, może też nie nastąpić wcale. Taka sama sytuacja zachodzi, gdy pismo procesowe zostaje doręczone określönemu organowi, jakim jest kolegium właściwego sądu. Skoro prezesowi sądu okręgowego przysługuje szereg uprawnień związanych z zapewnieniem funkcjonowania kolegium, nie powinno ulegać wątpliwości, że przysługuje mu także uprawnienie do odbierania kierowanej do kolegium korespondencji, niezależnie od tego, czy z jej doręczeniem związane jest rozpoczęcie biegu terminu procesowego, czy też nie.

Reasumując należy stwierdzić, że prezes sądu okręgowego, jako przewodniczący kolegium tego sądu, jest uprawniony do odbierania skierowanego do kolegium pisma procesowego, także uchwały Krajowej Rady Sądownictwa pojętej na podstawie art. 73 § 1 u.s.p. Od dnia doręczenia takiego pisma prezesowi

sądu okręgowego – przewodniczącemu kolegium tego sądu, który w tej sytuacji działa na rzecz kolegium, biegnie termin do podjęcia przez ten organ czynności procesowej, również zatem do wniesienia odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, stosownie do możliwości przewidzianej w art. 73 § 2 i 3 u.s.p. Wszystkie czynności kolegium ukierunkowane na zaskarżenie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, a więc sama decyzja o wniesieniu odwołania, jego sporządzenie a także czynność faktyczna polegająca na wniesieniu odwołania, dla swojej skuteczności muszą zatem być zrealizowane w terminie wynikającym z art. 73 § 3 u.s.p., którego bieg rozpoczyna moment doręczenia uchwały przewodniczącemu kolegium, którym jest prezes właściwego sądu.

W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, iż termin do wniesienia odwołania dla Kolegium Sądu Okręgowego w P. upłynął, jak słusznie wskazuje Krajowa Rada Sądownictwa, z dniem 28 stycznia 2018 r., podczas gdy wniesione ono zostało w dniu 9 lutego 2018 r.

Z tego względu odwołanie podlegało odrzuceniu, co też Sąd Najwyższy uczynił w części dyspozytywnej postanowienia (art. 44 ust. 3 ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa /Dz. U. z 2019 r., poz. 84/ w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c.).